

Joanna Kleszczewska, Dorota Leonarska
Instytut Socjologii UKSW

Sprawozdanie z II edycji wykładów mistrzowskich z cyklu *Social Thought Master Courses* „Człowiek i społeczeństwo z perspektywy realizmu krytycznego”

Organizatorzy

Katedra Myśli Społecznej w Instytucie Socjologii UKSW
Wydział Nauk Historycznych i Społecznych UKSW

Patronat

Oddział Warszawski Polskiego Towarzystwa Socjologicznego

Partnerzy

Radio Warszawa, portale: MojaSocjologia.pl, Studentnews.pl

Social Thought Master Courses to propozycja szkoły mistrzowskiej, w ramach której odbywają się wykłady, seminaria i konferencje naukowe, mające na celu stworzenie przestrzeni wymiany doświadczeń poznawczych i inspiracji między wybitnymi przedstawicielami myśli społecznej a osobami rozpoczynającymi swoje naukowe poszukiwania. To przedsięwzięcie ma za zadanie wesprzeć młodych naukowców, zwrócić uwagę na wartość teoretycznej dyskusji i znaczenie myśli społecznej w sytuacji dynamicznych przemian cywilizacyjnych zachodzących we współczesnym społeczeństwie.

Druga edycja *Social Thought Master Courses* odbyła się w dniach 4-6 maja 2016 r. Pierwszego dnia, 4 maja, odbyło się międzynarodowe seminarium naukowe pt. *Człowiek i społeczeństwo z perspektywy realizmu krytycznego*, składające się z trzech paneli dyskusyjnych. W każdym z paneli brał udział jeden ze światowej sławy naukowców: prof. Douglas Porpora (Drexel University), prof. Pierpaolo Donati (University of Bologna) oraz prof. Margaret S. Archer (University of Warwick, l'Ecole Polytechnique Fédérale de Lausanne, Pontifical Academy of Social Sciences) – wymienieni tutaj w kolejności wygłaszania wykładów – a także wybitni naukowcy z całej Polski. Drugiego dnia, 5 maja, miała miejsce Ogólnopolska Konferencja Naukowa pt. *Nauki społeczne wobec rzeczywistości relacyjnej*, w której uczestniczyli zarówno profesorowie, jak i początkujący naukowcy. Ostatniego dnia, 6 maja, odbyło się seminarium naukowe pt. *Człowiek i społeczeństwo w paradygmacie realizmu krytycznego*. Była to niezwykle okazja dla studentów i doktorantów do spotkania i dyskusji z wykładowcami mistrzami, przedstawienia i omówienia swoich pomysłów i prac naukowych.

Główna idea, która przyświecała organizatorom *Social Thought Master Courses* w 2016 r., to pogłębiona refleksja nad miejscem rozważań teoretycznych dotyczących istoty natury człowieka (rozumianego jako podmiot relacyjny) w naukach społecznych.

Drugą edycję *Social Thought Master Courses* zainaugurował prof. Krzysztof Wielecki, inicjator cyklu wykładów mistrzowskich w Instytucie Socjologii UKSW. Wybitni goście zostali przywitani oraz pokrótce przedstawiono ich dorobek naukowy. Po tym krótkim wprowadzeniu prof. Wielecki otworzył pierwszy panel dyskusyjny pt. *Critical Realism in the Social Sciences*. Panel ten rozpoczęło wprowadzenie wygłoszone przez prof. Douglasa Porporę pt. *A Basic Introduction to Critical Realism*. W swoim wystąpieniu prof. Porpora obalał mity amerykańskiej socjologii, ukazując istotę krytycznego realizmu we współczesnej socjologii. Następnym mówcą był prof. Krzysztof Wieczorek z Zakładu Logiki i Metodologii na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach z wystąpieniem pt. *Resentiment kontra refleksyjność. Jak mity wygrywają z rozumem*. Ostatni prelegent pierwszego panelu, prof. Arkadiusz Jabłoński, dyrektor Instytutu Socjologii Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, wygłosił referat pt. *Filozoficzno-społeczne perspektywy realistycznego ujmowania człowieka i społeczeństwa*.

Drugi panel pt. *The Relational Theory of Society* zapoczątkował prof. Pierpaolo Donati swoim wystąpieniem pt. *An Introduction to Relational Realism*, w którym ukazał, jak brak zrozumienia relacji społecznych na poziomie ontycznym i ontologicznym uniemożliwia zrozumienie zjawisk zachodzących we współczesnym człowieku i społeczeństwie. Kolejny prelegent, ks. Alfred Wierzbicki z Wydziału Filozofii Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, wygłosił referat pt. *Konstituowanie się podmiotowości poprzez refleksję*. Ostatnim mówcą drugiego panelu był prof. Wiesław Wójcik z Instytutu Historii Nauki Państwowej Akademii Nauk z wystąpieniem pt. *Analiza etyczna i logiczna zagadnienia konwersacji wewnętrznej*. Panel zakończyła krótka dyskusja.

Trzeci i ostatni panel dyskusyjny pt. *The Role of Reflexivity in Sociological Explanation* rozpoczęła prof. Margaret S. Archer wprowadzeniem pt. *The Role of Reflexivity in Sociological Explanation and why the Reflexive Imperative Accompanies Late Modernity*, w którym ukazała zmianę refleksyjności na przestrzeni czasu, a także omówiła dominujące dzisiaj tryby refleksyjności. Następnym prelegentem był prof. Krzysztof Wielecki z Instytutu Socjologii Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie z referatem pt. *Troski, groza i racjonalność instrumentalna*. Ostatni prelegent, prof. Marek Rembierz z Instytutu Etnologii i Antropologii Kulturowej Uniwersytetu Śląskiego, wygłosił referat pt. *Człowieczeństwo – nadzieja – transcendencja. O perspektywach nadziei w kontekście (przekraczania) ludzkiej niedoskonałości*. Panel ten zamknęła dyskusja i pierwszy dzień II edycji Social Thought Master Courses dobiegł końca.

Drugiego dnia, 5 maja, miała miejsce Ogólnopolska Konferencja Naukowa pt. *Nauki społeczne wobec rzeczywistości relacyjnej*. Pierwszy panel zapoczątkowała dr Izabela Grabowska z wystąpieniem zatytułowanym *Making Our Way through the World: Migration, Reflexivity and Skills*. Kolejny prelegent, ks. dr Artur Wysocki, wygłosił referat pt. *The Transcendence of The Person in Forgiveness*, a tę część zakończyła mgr Anna Ksionek wystąpieniem *The Relational Concept of Participation in Culture*. Na koniec odbyła się dyskusja podsumowująca wszystkie referaty.

Drugi panel rozpoczął się od wystąpienia dr Teresy Mazan pt. *Kierunki ludzkich dążeń – teoria trosk Margaret Archer w świetle etyki uczestnictwa Karola Wojtyły*. Następnie referat wygłosiła prof. Maria Sroczyńska, a był on zatytułowany *Rytuał jako kategoria relacyjna w kontekście ponowoczesności*. Jako ostatni w tej części wystąpił dr Rafał Wiśniewski z referatem *O swoistości dynamizmów rozwojowych kompetencji międzykulturowych*. Po krótkiej dyskusji miała miejsce przerwa.

Ostatni panel zapoczątkowała mgr Joanna Leszczyńska wystąpieniem pt. *Technika: podmiot relacji ludzkich czy pole realizacji ludzkiej relacyjności*, następnie referat pt. *Transnarodowa sieć czy archipelag – przypadek węgierskich instytucji i organizacji pozarządowych* wygłosiła dr Izabela Bukalska. Kolejną prelegentką była mgr Joanna Kleszczewska z wystąpieniem zatytułowanym *Krytyka homo oeconomicus według Margaret Archer*. Panel zakończyła dr Klaudia Śledzińska, która wygłosiła referat pt. *Podmiotowość relacyjna jako czynnik rozwoju społeczeństwa obywatelskiego*. Następnie miała miejsce dyskusja, a po niej prof. Krzysztof Wielecki podziękował znamienitym gościom oraz organizatorom konferencji.

Ostatniego dnia, 6 maja, odbyło się seminarium naukowe pt. *Człowiek i społeczeństwo w paradygmacie realizmu krytycznego*. Spotkanie zostało zorganizowane w bibliotece Wydziału Nauk Historycznych i Społecznych. Była to niezwykła okazja dla studentów i doktorantów do spotkania i dyskusji z wykładowcami mistrzami, przedstawienia i omówienia swoich pomysłów i prac naukowych. Swoje krótkie referaty wygłosili mgr Ewa Garstka oraz troje najmłodszych przedstawicieli Instytutu. Następnie goście odnieśli się do tych wystąpień i miała miejsce krótka dyskusja.

Druga edycja wykładów mistrzowskich z cyklu *Social Thought Master Courses* dobiegła końca.